

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Sylvy Šiškeové a Mgr. Lenky Oulíkové v právní věci žalobce: **F. M. B.**, zastoupeného Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) nezl. A. H. B.** a **II) nezl. M. E. B.**, obě zastoupeny zákonnou zástupkyní Ing. M. S., proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2023, č. j. OAM-106-36/ZR-2022, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 5. 2023, č. j. 10 A 8/2023-68,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný ani osoby zúčastněné na řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph.D.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je občanem Guinejské republiky a v České republice byl držitelem povolení k trvalému pobytu. V roce 2020 zde však byl shledán vinným zvlášť závažným zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce čtyř let. Dne 6. 8. 2021 byl žalobce z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propuštěn.

[2] V návaznosti na toto odsouzení žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví zrušil platnost žalobcova povolení k trvalému pobytu podle § 87l odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Zároveň žalobci stanovil lhůtu k vycestování z území v délce 30 dnů.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil u Městského soudu v Praze, který napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Podle městského soudu žalovaný adekvátně vyhodnotil zásadní okolnosti žalobcova úmyslného protiprávního jednání. Dostatečně však nezjistil a nevyhodnotil dopad rozhodnutí do žalobcova rodinného života, konkrétně nezkoumal nejlepší zájem jeho dvou nezletilých dcer a dopad jejich případného odloučení od otce. Žalovaný nejlepší zájem dcer nevymezil ani jej přezkoumatelně nepoměřil s protichůdným veřejným zájmem. Bez tohoto posouzení však nelze posoudit přiměřenost napadeného rozhodnutí, které je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Namítal, že přiměřenost dopadu rozhodnutí odůvodnil a zajistil si pro to potřebné podklady. Stěžovatel vytkl městskému soudu, že jeho požadavky na zjišťování skutkového stavu jsou přepjaté. Správní orgán je při zjišťování rodinných poměrů cizince odkázán prakticky pouze na informace poskytnuté cizincem a jeho rodinnými příslušníky, jejichž ověření je téměř nemožné. Zkoumání emoční blízkosti nezletilých dcer k žalobci by vyžadovalo odborných znalostí, tedy výslech za účasti psychiatra či zpracování znaleckého posudku. Obecný rámec rodinných vztahů vyplývá ze zprávy OSPOD, dcery nejsou ve výlučné péči žalobce a nežijí s ním ve společné domácnosti.

[5] Zrušení trvalého pobytu představuje zásah do rodinného života žalobce a obecně není v nejlepším zájmu jeho dcer. Jak však uvádí judikatura, není povinností orgánů veřejné moci vždy absolutně rozhodovat v souladu s nejlepším zájmem dítěte. Čím zprostředkovanější je dopad rozhodnutí na dítě, tím větší je prostor pro upřednostnění jiného zájmu.

[6] Žalobce se dopustil závažné trestné činnosti a neuvedl žádné výjimečné okolnosti, které by svědčily pro to, aby zájem nezletilých dcer převážil. Žalobcova rodina se bude muset smířit s dočasným „životem na dálku“ a občasnými návštěvami na základě krátkodobých víz. Důsledky odloučení mohou pomoci překonávat prostředky elektronické komunikace. Pobyt na území České republiky však není samozřejmostí, na kterou má kdokoli bez dalšího právo.

[7] Žalobce ve vyjádření uvedl, že stěžovatel nedostál procesním požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu (NSS) a Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). Stěžovatelovo rozhodnutí je obecným přehledem judikatury, jednotlivá hlediska podstatná pro posouzení přiměřenosti však stěžovatel nevymezil a neposuzoval. Z rozhodnutí není patrné, jakými úvahami byl stěžovatel při svých závěrech veden.

[8] Stěžovatel se soustředí pouze na vlastní zavinění žalobce a dřívější odloučení rodiny. Odůvodnění rozhodnutí nereflektuje individuální skutkové okolnosti případu, soustředí se pouze na okolnosti svědčící v neprospěch žalobce a užívá paušální argumentaci závažností žalobcovy trestné činnosti. Mechanickou aplikací tohoto přístupu by se ale stěžovatel fakticky mohl vyhnout své povinnosti posuzovat přiměřenost rozhodnutí v každém případě úmyslné trestné činnosti.

[9] Žalobce zdůraznil, že jeho rodičovská odpovědnost nikdy nebyla omezena a že pomáhá při výchově a výživě dcer. Jeho přítomnost v České republice je nepostradatelná. Dcery k němu mají dobrý vztah a tráví s ním velké množství času. Odloučení by pociťovaly jako významnou újmu. Žalobce též upozornil na své podmíněné propuštění a řádný život.

[10] Zákonná zástupkyně obou osob zúčastněných na řízení ve vyjádření podpořila argumentaci žalobce a popsala jeho nepostradatelnost při péči o nezletilé děti po stránce emocionální i materiální.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná, není však důvodná.

[12] NSS má posoudit, zda městský soud oprávněně zrušil stěžovatelovo rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v tom, že se dostatečně nevypořádává s dopadem do žalobcova rodinného života, resp. s otázkou nejlepšího zájmu jeho nezletilých dcer.

[13] NSS připomíná, že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2004, č. j. 5 A 48/2001-47, č. 386/2004 Sb. NSS). Funkcí odůvodnění správního rozhodnutí je pak zejména doložit správnost a zákonnost postupu správního orgánu, jakož i vydaného rozhodnutí, jehož jednou z nejdůležitějších vlastností je přesvědčivost (rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109).

[14] NSS se ztotožnil se závěrem městského soudu vyjádřeným v bodě 19 napadeného rozsudku. Městský soud se zde sice věnuje primárně části rozhodnutí, kterou shledal přezkoumatelnou, nicméně jeho závěry jsou platné ve vztahu k odůvodnění stěžovatelova rozhodnutí jako celku. Rozhodnutí totiž působí velmi nepřehledně, jednotlivé argumenty postrádají návaznost a jsou rozesety napříč celým odůvodněním. Koncepce odůvodnění volená stěžovatelem ztěžuje či činí nemožným nejen jeho přezkum, ale i porozumění ze strany jeho adresátů.

[15] NSS nerozporuje závěry judikatury, kterou stěžovatel v rozhodnutí cituje. Stejně tak lze v obecné rovině souhlasit i s jeho hodnocením kritérií pro posuzování přiměřenosti rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu. Ve shodě s městským soudem však NSS

shledal, že posouzení dopadu rozhodnutí na žalobcovy individuální poměry je nedostačující a způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

[16] NSS dává stěžovateli částečně za pravdu, že požadavky městského soudu na rozsah dokazování ve vztahu k rodinnému životu žalobce (srov. zejména bod 22 napadeného rozsudku) se mohou jevit jako do určité míry excesivní, a to i s ohledem na to, že stěžovatelem vedené řízení je řízením s pouze nepřímým, byť fakticky samozřejmě znatelným dopadem na nezletilé děti. Jde tedy o řízení v pomyslné třetí kategorii řízení z hlediska zohlednění nejlepšího zájmu dítěte, jak je vymezil Ústavní soud (nález ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, body 52 a 53). Nelze tedy, jak uvádí stěžovatel, na správní orgány v takovýchto řízeních klást obdobné důkazní nároky ohledně detailů rodinného života jako například na civilní soudy rozhodující ve věcech péče o nezletilé. Podle obsahu spisového materiálu si stěžovatel opatřil okruh důkazů, které typově vzato směřují ke zjištění skutečností rozhodných pro posouzení žalobcovy situace.

[17] Tento dílčí nesprávný závěr městského soudu však není důvodem pro zrušení napadeného rozsudku. Nemá totiž vliv na fakt, že odůvodnění stěžovatelova rozhodnutí je z hlediska posouzení přiměřenosti nepřezkoumatelné. Rozsudek městského soudu je tedy co do výroku věcně správný. Dílčí nesprávné závěry je pak NSS oprávněn korigovat sám (rozsudek NSS ze dne 19. 1. 2006, č. j. 2 Afs 100/2005-106).

[18] Podle NSS směřují výtky městského soudu (a to i ty vyjádřené v bodě 22 napadeného rozsudku) dominantně k nedostatečnému odůvodnění stěžovatelova rozhodnutí, a nikoli k nedostatku podkladů pro rozhodnutí (jak zdůrazňuje stěžovatel).

[19] Stěžovatelovy úvahy o přiměřenosti rozhodnutí vychází primárně z vlastního zavinění žalobce (zejm. str. 9 rozhodnutí), z poukazu na způsob a rozsah páchání trestné činnosti a její společenské škodlivosti (zejm. str. 8, 10 až 11 a 14 rozhodnutí) a z faktu, že k odloučení žalobce od jeho dcer již došlo během výkonu trestu odnětí svobody (zejm. str. 10 rozhodnutí).

[20] Stěžovatel však řadu žalobcových námitek či dalších skutečností bagatelizuje či zcela pomíjí. Poukazuje na to, že žalobcova rodina překonala odloučení způsobené výkonem trestu odnětí svobody, a proto nepochybně překoná i odloučení způsobené zrušením oprávnění k trvalému pobytu (str. 8 či 14 napadeného rozhodnutí). NSS souhlasí s názorem městského soudu (bod 23 rozsudku), že takový závěr je paušalizující a poněkud příkrý, neboť nezohledňuje zejména možnosti návštěv ve výkonu trestu odnětí svobody. Ani judikatura, kterou cituje stěžovatel (např. rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2014, č. j. 2 As 69/2013-35), není příléhavá, neboť se týká situace, kdy k prvotnímu odloučení došlo dobrovolně.

[21] Žalobce již v průběhu správního řízení zmiňoval svou finanční podporu a pomoc při výchově nezletilých dcer. Vyjádřil obavu, že při jeho nepřítomnosti by mohla jeho bývalé partnerce a dcerám hrozit hmotná nouze (srov. vyjádření žalobce k podkladům pro vydání rozhodnutí ve správním spise). Součástí správního spisu jsou i informace o finanční situaci žalobcovy rodiny. S tímto argumentem se však stěžovatel dostatečně nevypořádává,

vyjma paušálních poukazů na to, že dojde pouze k *přiměřenému* zásahu do práva na ochranu žalobcova rodinného života.

[22] Obdobná je situace ohledně žalobcovy námitky, že jeho možnost navštěvovat rodinu po vycestování je čistě hypotetická, a to s ohledem na značnou vzdálenost jeho domovské země, jakož i na omezenou možnost získat pobytové oprávnění v důsledku podmínky trestní zachovalosti. Na tuto námitku stěžovatel reagoval pouze obecným tvrzením, že je žalobci pouze odebíráno nejvyšší možné pobytové oprávnění a že není úplně zbaven možnosti na základě krátkodobých víz na území České republiky pobývat a být s dětmi v kontaktu. Jakkoli je takový postup právně možný, s ohledem na skutečnosti, které v řízení vyplynuly najevo, by jeho faktická uskutečnitelnost mohla být značně složitá. Ani tato část odůvodnění stěžovatelova rozhodnutí tak nepůsobí přesvědčivě.

[23] NSS uzavírá, že ačkoli je rozhodnutí stěžovatele obsáhlé a zahrnuje četné (byť ne vždy zcela přiléhavé) citace judikatury NSS, Ústavního soudu, ESLP i Soudního dvora Evropské unie, vyjadřuje se v zásadě pouze k obecným kritériím posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu do soukromého a rodinného života. Bližší přezkoumatelné úvahy týkající se aplikace těchto obecných východisek na žalobcovu konkrétní situaci však v odůvodnění rozhodnutí chybí (stěžovatel provedl pouze určitou úvahu týkající se veřejného zájmu, nikoli však její poměření s konkrétní žalobcem popsanou rodinnou situací). Městský soud tedy postupoval správně, pokud napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost zrušil.
[24] NSS závěrem připomíná, že v tomto kasačním řízení posuzoval pouze otázku přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, tímto rozsudkem tedy nepředjímá výsledek dalšího řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s.

[26] Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti; toto právo naopak náleží úspěšnému žalobci (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Náklady řízení spočívají v odměně advokáta za jeden úkon právní služby ve výši 3100 Kč za sepis vyjádření ke kasační stížnosti [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a paušální náhradě hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy 3400 Kč. Jelikož je obchodní korporace, v níž zástupce žalobce vykonává advokacii, plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se náhrada nákladů řízení o tuto daň a celkem činí 4114 Kč. Osobám zúčastněným na řízení soud žádnou povinnost neuložil (§ 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. srpna 2023

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu